

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на ас. Даниела Христова Витанова на тема „El español especializado en el ámbito de la diplomacia y las relaciones internacionales“, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 2.1 Филология, научна специалност Приложна лингвистика и стилистика (Испански език)

от доц. д-р Венета Атанасова Сиракова (професионално направление 2.1 Филология), Департамент „Чужди езици и култури“, Нов български университет, член на научното жури със заповед на Ректора на СУ РД 38-301/17.06.2025 г.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Дисертационният труд на Даниела Витанова на тема „El español especializado en el ámbito de la diplomacia y las relaciones internacionales“ („Специализираният испански език в сферата на дипломацията и международните отношения“) представлява значимо научно изследване. На първо място, специализираният език в тази област сам по себе си е важен с оглед на факта, че дипломацията продължава да играе ключова роля в международния живот, независимо от появата на някои нови политически, военни и технологични тенденции през последните години. На второ място, дисертационният труд се вписва в сравнително нова област в езиковедството както за българската, така и за испаноезичната научна общност – изследването на дипломатическия език, което подчертава неговата актуалност. Наред с това трудът има и практическа стойност, тъй като може да подпомогне бъдещите испаноговорещи български дипломати при овладяването на специализирания дипломатически език.

2. Обоснованост на целите и задачите на дисертацията

Авторката декларира, че проучването ѝ има за цел да допринесе за изучаването на функциите на дипломатическия език въз основа на описание на неговите общи характеристики и на анализ на дискурсивните механизми, които биха могли да бъдат от полза за професионалната дейност на дипломатите. Тази цел налага решаването на някои конкретни задачи – описание на дипломатическия език, установяване на жанровите особености на писмената и устната му форма, представяне на устността като негова отличителна черта, извеждане на характерните черти на убеждаващата комуникация в сферата на дипломацията и анализ на езиковите средства, използвани в устната дипломатическа реч. Всички тези цели и задачи са обосновани и отговарят на избраната тема.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

Избраната методология на изследването дава възможност за пълно осъществяване на целта и на задачите на дисертационния труд, като в зависимост от разглежданите проблеми се използват поотделно или комбинирано постановки на общото езиковедие, прагматиката, стилистиката, лингвистиката на текста и анализа на дискурса. При представянето на основните характеристики на дипломатическия език и на критериите за разграничаване на текстовите жанрове и на езиковия регистър в писмената дипломатическа комуникация се използва дескриптивен подход. Хипотезата, че дипломатическата комуникация се извършва чрез убеждаваща комуникация с двата ѝ главни механизма – аргументация и манипулация, е разгледана посредством дедуктивен подход, а анализът на езиковите средства от корпуса – чрез индуктивен подход. Това целенасочено и балансирано съчетаване на методи не само кореспондира с всяка конкретна задача, но и гарантира пълноценен и многостранен анализ на изследвания проблем.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка)

В изследването е анализиран корпус от значително количество писмени източници с дипломатическа кореспонденция (171 текста от 16 отделни източника и 20 интернет страници), които са надлежно описани в Трета глава на дисертацията. Въз основа на този корпус са представени на формално, семантично и функционално равнище основните езикови категории – прилагателно, наречие, съществително и глагол. Корпусът, свързан с анализа на езиковите средства в устния дипломатически език, също представлява сериозна извадка (52 текста от 29 източника) от устни изказвания (речи, декларации, послания, интервюта и пр.) на испаноговорещи дипломати и висши държавни чиновници, направени на различни форуми и обнародвани в електронни информационни канали и платформи, като използваните източници също са описани (Четвърта глава). Тук трябва да се уточни, че самите текстове не са представени отделно и не са включени в общата библиография, но пък всеки цитиран пример е придружен от източника си, който в много случаи представлява линк за достъп до текста. Самите примери са достатъчно на брой, представени са много нагледно и са стриктно номерирани, което улеснява общото им възприемане. Като цяло правят впечатление няколко важни характеристики на работата – добрият испански език, изрядното графично оформление и прегледността ѝ.

Приносите на дисертацията са описани подробно от авторката в края на дисертационния труд (стр. 226). Те са логични и последователни в контекста на изследването и са подкрепени с оригинален корпус и анализ. Особено значение има

изборът на социопрагматичен подход към дипломатическия език, извеждането на убеждаващата комуникация като основна стратегия в дипломатическото общуване и на учтивостта като основно средство в нейна помощ. Като цяло, дисертационният труд е теоретично обоснован и последователен, като проблемът се разглежда многостранно и убедително от различни гледни точки.

Авторефератът отразява ясно и точно съдържанието на дисертацията и нейните приноси.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд - брой и характер на изданията, в които са публикувани

Докторантката представя пет публикации по темата на дисертацията, от които четири са под печат. Всички те засягат теми, които се разработват в изследването – формалният регистър на устната дипломатическа реч, семантично-прагматичните функции на прилагателното в професионалния език на дипломатите, аргументацията и манипулацията като основни дискурсивни механизми за убеждаване в дипломацията, езиковата учтивост в дипломатическата комуникация и неличните глаголни форми в дипломатическия език. Всички научни сборници и списания, в които те са публикувани или са приети за публикуване, са издания на СУ „Св. Кл. Охридски“, а една от публикациите се базира на доклад, изнесен на научна конференция на ФКНФ. Три публикации са включени в издания, които фигурират в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране: единствената издадена до момента статия е публикувана в сп. „Филологически форум“ (издание на Факултета по славянски филологии на СУ); втора статия ще излезе в бр. 47 на списанието на ФКНФ „Филология“, а трета – в том 118 на Годишника на СУ „Св. Кл. Охридски“ – ФКНФ.

Прави впечатление, че извън посочените публикации по темата на дисертацията докторантката има солидна за възрастта си научна и експертна дейност: автор е на една научна студия и на 18 статии, посветени главно на проблеми, свързани с използването на испански език за професионални цели, участвала е с доклади в 15 научни форума, била е съавтор на четири учебника по испански език, адаптирани за българското средно училище, както и на едно учебно помагало, участвала е в различни редакционни колегии и пр.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Не е представена справка за цитиранията на публикациите на Даниела Витанова от други автори или за отзиви в научния печат за тях.

7. Мнения, препоръки и бележки

Смятам, че дисертационният труд на Даниела Витанова е сериозно изследване със значителен научен принос за езиковедските проучвания в областта на дипломатическия език както в България, така и в специализираните испаноезични научни среди. Тъй като обаче анализираният езиковедски проблеми очевидно са новаторски по-скоро за нашата страна, препоръчвам на авторката да предложи публикации по разглежданата тема и на български език, за да се популяризират резултатите от изследванията ѝ сред българската научна общност.

8. Заключение

Дисертационният труд на Даниела Витанова има съществен научен принос и се отличава с логично и стегнато изложение, ясни и обосновани формулировки и последователност на заключенията. Използваната литература включва над 140 заглавия, а авторефератът е отлично структуриран и отговаря на съдържанието на дисертацията.

Цялостната ми оценка за дисертацията, за автореферата към него и за предоставените допълнителни публикации по темата на проучването е положителна, като особено силно впечатление ми направи активната научна и експертна дейност на кандидатката.

Въз основа на всичко това смятам, че научният труд на Даниела Витанова напълно покрива критериите за форма и съдържание на дисертация в професионално направление 2.1. Филология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки. Ето защо убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Даниела Христова Витанова.

12.08.2025 г.
София

Подпис:
доц. д-р Венета Сиракова